

5. Шаблій О. І. Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії / Шаблій О.І. – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2001. – 744 с.
6. Шевчук Л. Т. Сакральна географія : Навч. посібник / Шевчук Л. Т. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 1999. – 160 с.

УДК 379. 851

Креховецький В.В.

## ПОКРАЩЕННЯ ТРАНСПОРТНОГО КОМПЛЕКСУ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ У КОНТЕКСТІ ЄВРО-2012

*В даній статті розглянуто роль транспорту для туризму та його значення на регіональному рівні у зв'язку з проведенням Євро-2012. Проаналізовано стан транспортного комплексу Івано-Франківської області, зокрема, автомобільного, залізничного та повітряного транспорту. Запропоновані рекомендації щодо удосконалення транспортної системи з точки зору туризму.*

*Ключові слова: Євро-2012, транспортний комплекс, туризм, туристичні перевезення, Івано-Франківська область.*

*В данной статье рассматривается роль транспорта для туризма и его значение на региональном уровне в связи с проведением Евро-2012. Проанализировано состояние транспортного комплекса Ивано-Франковской области, в частности, автомобильного, железнодорожного и воздушного транспорта. Предложены рекомендации по усовершенствованию транспортной системы с точки зрения туризма.*

*Ключевые слова: Евро-2012, транспортный комплекс, туризм, туристические перевозки, Ивано-Франковская область.*

*The role of transport in tourism and its importance on the regional level in connection with conducting of Euro 2012 have been considered in the article. The condition of transport complex of Ivano-Frankivsk region, including road, rail and air transport have been analysed. The recommendations for improving the transportation system in terms of tourism have been suggested.*

*Keywords: Euro 2012, tourism, tourist traffic, Ivano-Frankivsk region.*

*Постановка проблеми.* На сьогоднішній день уже достеменно відомо, що фінальна частина чемпіонату Європи з футболу пройде в Україні та Польщі. Також відомі міста, які будуть проводити матчі та приймати десятки тисяч вболівальників-туристів із країн Європи. Організація Євро-2012 дає великі перспективи розвитку туристичної галузі для нашої країни, особливо це стосується Карпатського регіону, який знаходиться між містами-господарями Євро-2012.

Основним завданням при підготовці до проведення чемпіонату є покращення інфраструктури країни – спортивної, готельної та транспортної. Будівництву стадіонів та готелів приділяється найбільше уваги зі сторони держави, приватних інвесторів та громадськості. В даному дослідженні зроблена спроба розглянути стан транспортної інфраструктури в Івано-Франківській області, багатой на туристично-рекреаційні ресурси, і в якій за рішенням УЄФА будуть розташовані об'єкти для розміщення вболівальників.

*Аналіз дослідження.* Проблеми дослідження транспорту в туризмі розглядались у працях Н. Алешугіна, М. Бутко, І. Писаревського, С. Погасій, І. Сьоміної та ін.

Метою написання роботи є дослідження сучасного стану транспортного комплексу Івано-Франківської області та його покращення для розвитку туризму у контексті до підготовки проведення Євро-2012.

*Виклад основного матеріалу.* Розвиток туризму і транспорту взаємозв'язаний і взаємообумовлений процес. Транспортні послуги є складовою частиною туристичного продукту і здійснюють значний вплив на його якість. Туризм як вид діяльності, тісно пов'язаний з переміщенням людей за межі їх місця проживання, не може розглядатися окремо від транспортного забезпечення, яке є найважливішим елементом туристичної інфраструктури і належить до основного комплексу послуг, що входять до складу туристського продукту. Транспортні підприємства розглядаються як особливий різновид туристських підприємств [1].

У процесі підготовки до проведення чемпіонату основна увага приділяється будівництву стадіонів, готелів, реконструкції доріг та аеропортів у містах, які будуть приймати футбольні матчі. Відповідно практично все фінансування надається містам господарям, у зв'язку із значним відставанням від плану підготовки до проведення чемпіонату. Україна намагається виконати мінімум, який вимагає УЄФА, однак даний підхід є неправильним, оскільки на протязі проведення турніру (а це 24 дні), як свідчить попередня практика даних заходів, вболівальники будуть перебувати не тільки у містах, де відбуватимуться матчі, а й захочуть більше познайомитися з країною. Непідготовлена інфраструктура (в першу чергу транспортна), погана організація туристичних послуг не дозволять отримати бажаний економічний прибуток та створить негативний імідж країні. Проте, основною ідеєю проведення чемпіонату було відкрити Україну для Європи, показати її туристичний потенціал.

На нашу думку, в ситуації що склалася, повинні проявити себе органи місцевої влади регіонів, на території яких розташовані рекреаційні об'єкти та будуть перебувати іноземні туристи. Одним із таких регіонів є Івано-Франківська область, визнана допоміжною у проведенні Євро-2012 та багата на туристичні ресурси: гори, автентіку, місцеві традиції та ремесла. Вона межує з Львівською областю, яка буде приймати турнір, зокрема у місті Львові буде проведено 3 матчі чотирьох різних країн-учасниць. За прогнозами місто Львів протягом чемпіонату відвідає від 100 до 450 тисяч туристів з Європи [2]. Більше 10 тисяч місць для проживання, забезпечать курортні містечка Трускавець і Моршин на Львівщині [3], які знаходяться на відстані 50 і 10 км відповідно від Івано-Франківщини. Слід відмітити, що на території Івано-Франківської області знаходяться готелі, які увійшли до програми підготовки до Євро-2012. Область готова прийняти велику кількість вболівальників, так як тут є багато туристичних баз, зелених садиб, готелів. Не відкидається можливість поселення чи проведення

тренувального збору однієї із команд-учасниць в Івано-Франківську напередодні чемпіонату [4].

Значна частина території Івано-Франківської області знаходиться в 150-кілометровій зоні від Львова, а основним критерієм відбору є вимога УЄФА, за якою вболівальник має доїхати від місця проживання до стадіону чи фан-зони на протязі двох годин [5]. Виходячи з такої вимоги, особливу увагу слід приділити функціонуванню транспорту.

Перерви між матчами складатимуть чотири дні і більшість гостей турніру зможуть використати цей час для туристичних подорожей по регіону. Транспорт, у цьому відношенні, відіграватиме важливу, якщо не вирішальну роль. Функцію транспорту в даній ситуації важко переоцінити, оскільки він повинен забезпечити доставку іноземних туристів до області, переміщення вболівальників від місця проживання до стадіону та туристичні подорожі.

За прогнозами найбільше туристів на території області буде зосереджено в місті Івано-Франківську, Долинському районі (знаходиться недалеко від Моршина та Трускавця), Яремчанській міськраді. З перелічених територій тільки Яремчанська міськрада не входить в 150 кілометрову зону міста Львова, розміщена на відстані 200 км, однак тут знаходиться велика кількість зелених садів, готелів, місць відпочинку, рекреаційних ресурсів, зокрема, найбільший в Україні гірськолижний комплекс «Буковель»: транспорт повинен зробити доступним ці місця, з'єднавши їх із містом Львів.

Проаналізуємо сучасний стан транспортної системи області, окремо по її видах та особливості використання їх у туризмі.

Автомобільні перевезення є одними з основних видів туристських перевезень. До переваг автомобільного транспорту відносять мобільність, досить високу швидкість, гнучкість у встановленні графіків руху. Під час перебування вболівальників основним засобом пересування буде автобус. На сьогодні в регіоні досить розвинене міжміське автобусне сполучення. До Львова ведуть автомобільні дороги Чернівці – Івано-Франківськ – Стрий – Львів та Мукачево – Рахів – Івано-Франківськ – Рогатин – Львів, стан яких не в найкращому стані. Місцева влада [6] планує провести капітальний ремонт ділянки від Івано-Франківська до Стрия. Покращення стану доріг, які з'єднують область із Львовом та проходять туристичними районами і організація додаткових маршрутів є першочерговим завданням для розвитку туризму.

Відносно дорожньої інфраструктури, то тут також є проблеми, оскільки на дорогах області не передбачені паркувальні майданчики для автомобільного транспорту на шляхах туристичного значення, невпорядковані або відсутні місця для паркування при об'єктах туристичного відвідування, а також в місцях панорамного огляду краєвидів. Більшість наявних дорожніх знаків та вказівників не враховують потреби іноземних туристів, що подорожують автошляхами області, оскільки подаються виключно українською мовою. Відсутність

вказівників та дорожніх туристичних знаків до об'єктів сервісного та туристичного обслуговування не сприяє та не полегшує пересування туристів автомобільним транспортом дорогами області.

Залізничні перевезення є ефективним інструментом транспортного забезпечення у туризмі. Аналіз залізничного сполучення із містом Львовом, свідчить що найбільше рейсів є із Івано-Франківська – 11, 6 із них – «швидкісні» (в середньому тривалість подорожі 2 год. 30 хв.). Поїздка на звичайному маршруті займає від 3 год. 12 хв. до 6 год. 48 хв., що є абсолютно неприйнятно для європейських туристів. Немає жодного прямого маршруту Івано-Франківськ – Львів, оскільки всі рейси проїздом через названі міста. Ще гірша ситуація із сполученням із міст Долина та Яремче, які мають по одному маршруту із тривалістю подорожі 4 год. 20 хв. та 6 год. 11 хв. відповідно. Технологічно застарілі вагони із поганим сервісом створять негативне враження для туристів. Таким чином, розраховувати на залізничний транспорт в такому вигляді, який він має на сьогоднішній день, не можна. Необхідно на час проведення чемпіонату розробити спеціальні маршрути, де б курсували прискорені пасажирські поїзди підвищеного комфорту, які швидко і з комфортом доставляли б туристів до Львова, а також забезпечували їх переміщення по регіону.

При організації перевезень на великі та середні відстані найбільш використовується повітряний транспорт. Івано-Франківський аеропорт визначено резервним під час проведення «Євро-2012». Це означає, що він також буде приймати певну частину туристів і може використовуватись у випадках, коли не здійснюватимуться польоти зі Львова. Сьогодні авіасполучення із містами-господарями Євро-2012, є тільки з Києвом. Необхідно запропонувати прийом чартерних рейсів із країн, які будуть проводити свої матчі у Львові, розробити сполучення хоча б з одним польським містом.

Матчі групового турніру у групі «В» проводитимуться у Львові та Харкові, тобто вболівальникам доведеться переїжджати між цими містами, відстань між якими більше тисячі кілометрів, і в цьому випадку авіапереліт є найкращим способом переміщення. Оскільки буде велика кількість вболівальників, то важливим завданням аеропорту спільно із авіакомпаніями стане розробка конкурентоспроможного авіасполучення між Івано-Франківськом та Харковом. Наявність в Івано-Франківську аеропорту із необхідними рейсами для вболівальників, надасть регіону додаткову привабливість при виборі місця розташування.

Для злагодженої роботи всіх видів транспорту необхідна спільна координація їх дій. Створення туристичного Інтернет-порталу Івано-Франківщини, в якому одним із розділів буде «Транспорт», сприятиме консолідації усіх транспортних підприємств –перевізників, які будуть задіяні в Євро-2012 та значно полегшить перебування та переміщення вболівальників на території регіону під час чемпіонату.

*Висновки.* Під час Євро-2012 Івано-Франківська область може зарекомендувати себе на міжнародному рівні і показати туристичний

потенціал. Однак, поряд із удосконаленням готельної та спортивної інфраструктури, потрібно покращити функціонування транспортного комплексу, який займає вагоме місце у організації туризму. Інвестиції вкладені в транспортну систему будуть створювати позитивний ефект і після чемпіонату, а досвід організації перевезення великої кількості туристів можна буде використовувати в майбутньому.

1. Організація туризму: підручник / [Писаревський І.М., Погасій С.О., Покоłodна М.М. та ін.] за ред. І.М. Писаревського. – Х.: ХНАМГ, 2008. – 541 с.
2. Львів під час Євро-2012 очікує до 450 тисяч туристів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://football.unian.net/ukr/detail/2601>
3. Де житимуть вболівальники під час Євро-2012? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.radiosvoboda.org/content/article/2293157.html>
4. Івано-Франківськ ймовірно стане містом-учасником Євро-2012. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nashemisto.if.ua/content/view/652/>
5. Розселення фанатів – справа рук самих фанатів? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukraine2012.gov.ua/news/193/38521/>
6. На дорогу Стрий – Івано-Франківськ під Євро-2012 можуть дати 400 млн грн. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zik.com.ua/ua/news/2009/11/13/204510>

УДК 379.85+ 338.48

Кобелька О.П.

## ПРОБЛЕМИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОМОЦІЇ ТУРИСТИЧНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ДО ЄВРО-2012

*Дана стаття присвячена проблематиці інформаційного забезпечення та промоції туристичних можливостей України, так як ця тема дійсно актуальна на даний момент, у зв'язку з недостатньою кількістю якісного інформаційного матеріалу. У статті висвітлено існуючі проблеми та недоліки, усунення яких стане гарантією досягнення очікуваних результатів продуктивної праці.*

*Данная статья посвящена проблематике информационного обеспечения и промоции туристических возможностей Украины, так как эта тема действительно актуальна на данный момент, в связи с недостаточным количеством качественного информационного материала. В статье отражены существующие проблемы, устранение которых станет гарантией достижения ожидаемых результатов.*

*This article is devoted the theme of the informative providing and advertising of tourist possibilities of Ukraine, of view to the fact of urgency problem of insufficient amount of high-quality informative material. Existent problems and weak points the removal of which will become the guarantee of achievement of the expected results of productive labour are reflected in the article.*

*Постановка проблеми. “Чемпіонат Європи з футболу 2012 ” – визначна подія, до якої готується уся Європа щочотири роки, починаючи ще з 1960 р. надала для України чудову можливість гідно продемонструвати європейській спільноті своє вміння організовувати та проводити на достойному рівні масштабні заходи, а також ще раз підтвердити невід’ємну рису української самобутності – споконвічну гостинність. Отримати честь проводити у своїй державі цю знаменну*